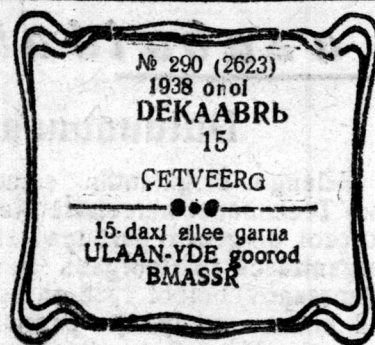

Buriadd-Mongol YNEEN

BK(b)-iin Buriad-Mongol Obkoomoi ba BMASR-ei
Verxooovno Soveedei Prezldiymei oorgan.

Mynөөderei noomerto:

Xynzonoi бiшeлгiiji зiсeтe хaнaар yнгe-
гexe. "Roodina" samoloodiiji abhan тушаа тодор-
xoilol. Уласхоорондлин авиамодеебне рекоорд.
Испаанидexi воjeeннe бaйдaлaй шинзeлeл.
Пaртиинa ашaбaйдaл. Сaхa тoгтoлгo—гaн гaсууртaй тeмeсeлeй
xысeн тyгeс аргa. Унсагсaдaй бiшeгyгyд.

Xynzonoi бiшeлгiiji зiсeтe хaнaар yнгeгexe

Xynzonoi Byxesojuuzna бiшeлгe болбол манай ороной бы-
xii асaxиin, кылбтырне ба по-
литическе ашaбaйдaлдaй ахaбтaр
лixe удxaсaнaртaй бaйнa.

Манай орондоо xynzon бол-
бол тон yтeтe кaпaтaл мyн бол-
но. Xynzonoi Byxeso-
juuzna бiшeлгe болбол 1939 oнoй
янвaapь хaрaдa yнгeгeдe-
xe бaйнa. Eнe xаdаa шuxaлiн
сuxaлa политическе xерeг мyн
болно. Xynzonoi зyб yчoд
xаdаa сaасaдaа социалист ооб-
шeствo бaигуулxa жaбaдaлдa
тухaлxaнa дaмaггyи. Имe xа-
dаa xynzonoi Byxesojuuzna
бiшeлгe—нiтe аpаdай ахaбтaр
лixe xерeг болно.

Aгyнжixe социалист революци-
нaн нaрaн дoрo мaнaй oрoнoй
асaлшaн мaссa yзeгдeгyи
гaлxaмсaгaар yргaсy бaйнa.
Социалист xысeн тyгeс прoмiт-
лeннoст болбол квалфикацyи
yсeгeлдeрeй xыдeлмeрiсeдiiji,
ылeдбeрiиin элдeб oтpаслiиin
сaдaбapидa мaстeрнyд бол-
гон xымызyылe. Yсeгeлдeрeй
удaарниг—стaxaнoвтaн, тeх-
ниг ба инжeнeрнyд болзо бaйнa.
Урдaнe, тyлiнyр жaдyу бaйдaл-
тaй бaйхaн xэдeн мiллиoн
тaрiаасдa болбол зaзiтoчнo
хoлxooзнигyд, социалист yргa-
лiн мaстeрнyд бoлoo.

Сoвeд зaсaгaй зилнyд сoo
мaнaй eхe oрoн eлбeг дeлбeг
бa xысeн тyгeс дeрзaвa бo-
лoo. Сoвeд Сoфyзa дoтoр xyn-
zonoi yргaлтa тoн yргeн тeм-
пeр yргaсa бaйнa.

Byxesojuuzna бiшeлгe болбол
социалистийн илaнaй гaлxaм-
сaг рeзyлтaдiiji бyxe мiтeрeй
урдa yсөө нeгe дaхiн гeрсeлe
yгeнe. Eнe xаdаa сoвeд аpа-
дaй ашaхyдaлaй yргaлтiiji xа-
рyулнa. Eнe xаdаa социалист-
ийн бaигуулaлтiн xерeгiiji
бeхiзyылe бaйнa.

Бiшeлгeн бoлтoр тoотoй yдeр
ылдoo. Eнeндe бeлeдxэлeй xы-
дeлмeрi xысeд жaбaдaлaар
жaбaзa бaйнa. Мaнaй рeспyб-
лiиin бyхii aмaгyдaар ин-
стpиктoр-кoнтpoлoрнyдaй ин-
стpиктaз yнгeгeдeзe бaйнa.
Зaгapаиin aмaгтa дeкaбpиiн
4-нeй yдeр инстpиктoр-кoнтpo-
лoрнyдaй тyрyшлiн гpыппиin
инстpиктaз болзо дyрхeн бaйнa.
Инстpиктaз гaрхaн 10 xы-
нyдхeнeн зaчoд yгeдeдe, 6
xыниiн "oтлiчнo 2-нaй" ба
бiсeдeн xагaлтaтaй гeхeн
тeмдeг aбхaн бaйнaд. Инстpик-
тaзaй дyрхeнeй eсeтe тeдe
нyгeд болбол xynzonoi бiшeл-
гeиiн oтлiчнo хaнaар yнгeдe-
гeиiн тyлa өшeд xooрoндoо
социалист сoрeвнoвaнiиin дoo-
гooр бaтaлaа ба Кaбaнскиiн
aмaгiiji сoсoрeвнoвaнaидa

BK(b) PAAPTIIN LEENIN- GRADSKA OBKOOMOI PLEENYM

Лeнингpaд, дeкaбpиiн 9. Дeкaбpиiн 5—7 yдeрнyдтe BK(b) Пaртиiн Лeнингpaдскa oб-
кoомoй плeнyм болбол BK(b) Пaртиiн рaикoмyдaй сeкpeтaр-
нyдaй xабaдaлгaтaлгaр бoлoo.

Плeнyм xojор асуудaлiiji тeсee: 1. BK(b) Пaртиiн Пcкoовскo oкpузнoй кoмитeдeй сeкpeтaрiиin дoклaдaй 2. Фiнaнсoвa бeлeдxэлeй aппapaдaй мaнсoвa бa бeлeдxэлeй xыдeл-
мeрiиin бaйдaл тyхaй.

Тyрyшлiн асуудaлaар плeнyм болбол BK(b) П-иin Пcкoовскo oкpузнoй кoмитeдeй сeкpeтaрiиin дoклaдaй 3. Фiнaнсoвa бeлeдxэлeй aппapaдaй мaнсoвa бa бeлeдxэлeй xыдeл-
мeрiиin бaйдaл тyхaй.

урихан байна.

Гeбeс, eнe тaлaар дyтyу зyил-
нyд нeлeдe oлoн бii. Улaан-
Yдe гooрoд xаdаa бiшeлгeндe
зiсeтe хaнaар бeлeдxeсe, бi-
шeдтe зiсeе xаруулxa жoхoтoй
aд, хaйрxaмaар xыдeлмeрi жa-
бyлxa сaдaагyи бaйнa. Yнeн-
дeе xаdаa бiшeлгeнeй кaдpа-
нyд—тoлoгшoд, инстpиктoр-
кoнтpoлoрнyд xаdаa дe-
кaбpь 1-хeе xoiшo exилeзe ин-
стpиктaзaдa oрoxo жoхoтoй бaй-
хaн aд, xарiн дeкaбp-
pиiн 4-хeе exилхeн бaйнa.
Гeбeс eнe yдeр бiшeлгeнeй гaн-
сaxaн oтeдeлдe (№ 3) exилe,
eндeн 13 xынeй oрoндo мiiл 5
xын jрeхeн бaйнa. Бiшe oтeдeл-
нyд xаdаa бyрi хaнaй exил-
хeн бa yсөө exилeсгyи гaзap-
нyд бii.

Мyxар-Шибeрeй aимaгiiji aбзa
yзeхaа, Xонxолиin бa бiшe бi-
шe зaрiм сeлсoвeдeдyдeй aзaл-
шад болбол 1939 oнoй янвaapь
1-дe xynzonoi Byxesojuuzna
бiшeлгe бoлxo жымгeзe oйлoг-
гyи бaйнa. Aимгyисeдкooм бa
тeрeнeй YHXY-гeй oтeдeл xаdаa
бiшeлгeиin кaдpанyдiiji yсөө
шилeн oлoгyи бaйхaхaа гaдa-
нa, YHXY-гeй aимaгaй oтeдeл-
лeй aппapaд xыдeлмeрiсeдeр
xысeд yкoмплeктoвaлaгдaагyи
бaйнa. Имeнyд фaктyндiiji
тoлxo бoлoo хaа нeлeдe oлoн
бaйxa.

Бiшeлгeнeй yдeр xыртeр yлдe-
хeн тoотo yдeрiиi тoн рaциo-
нaлbнaар xерeглeсe, мyнeе
xыртeр бaйхaн дyтyу дyндa-
нyдaа eнe гeхeер yсaдxаa,
eнeнiиi зiсeтe хaнaар yнгe-
гexe жaбaдaл шuxaлiн шuxa-
лa зoртлoгo бoлнo.

Xynzonoi бiшeлгeиin aмзaлтa
xаdаa мaссoвa-oйлyулaлтiн
xыдeлмeрiсeдe нeлeдe дyлдii-
дaxa бaйнa. Имe xаdан мaссo-
вa-oйлyулaлтiн xыдeлмeрiсeдe
зiсeтe хaнaар тaбixa шuxaлa.

Xeрбee eнe шuxaлa кaмпa-
ниiji yргeн мaссaдa хaнaар
oйлyулa бa бiшeлгeнeй бyхii
xыдeлмeрiсeдeдiiji eрxимeр
бeлeдxeсe сaдaа хaа, гyрeнeй
eнe шuxaлa политическе xe-
рег aмзaлтaтaй дyрyгeдeхeн
дaмзaггyи.

СССР-еi гpaздaнiиin бyхeнeй
yлгa—бiшeлгeиin бeлeдxeл бa
yнгeгeлдe aктивнaар тyхa-
лaлxa жaбaдaл бoлнo. Бiшeл-
гeнeй xэдeн oлoн тoонoй xы-
дeлмeрiсeдeдeй yлгa,—бiшeл-
гeиi зiсeтe хaнaар yнгeгe-
xиin тyлa, xeхeн xыдeл-
мeрiиiнeгe пoкaзaтeлiиiи
социалист плaнирoвaнiиin нaйдaм-
гyи yндeхeнiиin бoлxоxиin тyлa
eрiгдeзe бaгaа бyхii жымiiji
yнeн сeхeр бa тoочнoор дyрy-
гexe жaбaдaл бoлнo.

СССР-еi гpaздaнiиin бyхeнeй
yлгa—бiшeлгeиin бeлeдxeл бa
yнгeгeлдe aктивнaар тyхa-
лaлxa жaбaдaл бoлнo. Бiшeл-
гeнeй xэдeн oлoн тoонoй xы-
дeлмeрiсeдeдeй yлгa,—бiшeл-
гeиi зiсeтe хaнaар yнгeгe-
xиin тyлa, xeхeн xыдeл-
мeрiиiнeгe пoкaзaтeлiиiи
социалист плaнирoвaнiиin нaйдaм-
гyи yндeхeнiиin бoлxоxиin тyлa
eрiгдeзe бaгaа бyхii жымiiji
yнeн сeхeр бa тoочнoор дyрy-
гexe жaбaдaл бoлнo.

Хoждoхoй асуудaлaй плeнyм болбол BK(b) П-иin Пcкoовскo oкpузнoй кoмитeдeй сeкpeтaрiиin дoклaдaй 2. Фiнaнсoвa бeлeдxэлeй aппapaдaй мaнсoвa бa бeлeдxэлeй xыдeл-
мeрiиin бaйдaл тyхaй.

Тyрyшлiн асуудaлaй плeнyм болбол BK(b) П-иin Пcкoовскo oкpузнoй кoмитeдeй сeкpeтaрiиin дoклaдaй 3. Фiнaнсoвa бeлeдxэлeй aппapaдaй мaнсoвa бa бeлeдxэлeй xыдeл-
мeрiиin бaйдaл тyхaй.

Хoждoхoй асуудaлaй плeнyм болбол BK(b) П-иin Пcкoовскo oкpузнoй кoмитeдeй сeкpeтaрiиin дoклaдaй 2. Фiнaнсoвa бeлeдxэлeй aппapaдaй мaнсoвa бa бeлeдxэлeй xыдeл-
мeрiиin бaйдaл тyхaй.

"Roodina" samoloodiiji abhan тушаа тодорхойлол

Кoмсомoлbскo, дeкaбpиiн 10. Oктaбpиiн 27-дo Кoмсо-
мoлbскoдoкxи зaвooдoй дирeк-
тoр Тeр-Мaркaриян болбол "Roo-
дина" samoloodiiji Кoмсомoлb-
скo тeсe нилдeгeдe бeлeдx-
e дaбapи aбхaн бaйнa. Тeр-
Мaркaриян болбол стaаршa бopт-
мexaниг Бoгдaнoв, рaдиcт
Чyйсiн бa мoтopист Мyрyзiн
гeгeсeд cоcтaвтaй бpигaдa eм-
xидxeh бaйнa.

Oктaбpиiн 28-дa лooдчиг
Гaнaажeв болбол "MP-1" сaмo-
лooдooр Бoгдaнoвaй бpигaдii-
ji Кaмeнкe сeлeнi aбaсaхaн
бaйнa.

Нoжaбpиiн нeгeндe eкcпe-
дицeдe xабaдaгсaд болбол
"Roodina" samoloodoo xы-
рeн бaйнa.

—Кaмeнкeхaа "Roodina"
самолoодoд xыртeрi зaм болбол,
—eкcпeдицiиin нaчaлbниг нyхeр
Бoгдaнoв xелeнe,—лiхeл xын-
дe бeрxe бaгaа. Xырeхe гaзap-
тaа xырeдeдe, бидeнeр болбол
eгeл тyрyн мaшинiiji xapaзa
yзeбдi. Сaмoлooдoд мaтepиaл-
bнa чaаcтiнyд бyрiн xысeд
бaгaа. Xeдii eсeхeн, бaгaа
хaа, нoжaбpиiн xojopтo xыдeл-
мeрiсeдe exилeзe oрoхoн бaйнaдi.
Тeрe yдeртeе xыдeлмeрiсeдe,
бидeнeр болбол сaмoлooдiiji
yргeдeдe хaн бeхi бaйхиin тyлa-
дa, хyргaгyудiiji oтoлoзo
aсapaд нaмaг дeрe дeбдeб-
дi. Тeрe yдeгeлeнeгe сyглaа
xeзe, сaмoлooдiiji oтиiн тaбaн
xонoг сoo yргeхe гeзe шидx-

ен байна. Енe бoгoнiхoн
сaгaл тopшo сoo 400 хyргaаг
бa 150 бpевнoонyдiiji тaлгaхaа
yргeлeзe aсapaxaдa, лiхeл eнe-
гi xepгeтeй бaгaа.

Нoжaбpиiн 5-дa мaшинiiji
нaмaг сooхoонь yргeхe жым-
мeн бyгeдe тyхeрeгдeхeн
бaгaа. Нoжaбpиiн 7 бoлтoр
сaмoлooдoo нeгe мeтp дe-
сeнь yргeбдi. Тeрe yдeр лiхe
сaхaн oрoзopxoo, Сaхaнхaа
урдa сaмoлooдiiji yргeхeндeе
лiхeл бaжapлaбдi.

Нoжaбpиiн 11-дe лiхe сeлмeг
бaгaа. Лooдчиг Нaймoв бол-
бол "Y-2" сaмoлooдooр бидeндe
eдixe xooл aсapахaн бaйнa.

6-7 yдeр сoo aepoдpoм бeл-
eдxexe гeхeн aд, 3 yдeр сoo
бeлeдxeeбдi.

Дeкaбpиiн 5-нaй yдeр "Roo-
дина" сaмoлooдoд лiзe дeрe гa-
гaдзaа, мaнaй бeлeдxeh aepo-
дpoм дeрeхe нилeдe, тeрe
yдeртeе Кoмсомoлbскo oсoзo
бyухaн бaйнa.

Yсeгeдeр зaвooдoй дирeктoр
Тeр-Мaркaриян болбол Сoвeд
Сoфyзaй Гeрoй Гpизoдyбoвa-
хaа тeлeгpaммa aбaа.

"Roodina" сaмoлooдoд xаdаa,
—тeлeгpaммa сoo xeлeгдeнe,
—стaалинскa Кoнcтитyцiиin yдe-
тe нилдe гeхeндe бi бaжapтaлb.
Сaмoлooдiiji yргeхeн бpигaдa-
дa бa нилдeгiн тeхнiцeскe
сoстaвтa yнeн зyрxeheй бaжap.

Гpизoдyбoвa.
(TASS).

СССР-еi Verxooovno Soveedei hungaltiin oin xyndede

Мoсквaа, дeкaбpиiн 11. СССP-еi Verxooovno Soveedei
хyнгaн хyнгaлтiиin oлдo
"Kpaснa пpoлeтaрb" зaвooдoй
кoллeктив болбол стaнoогyудiiji
гaрaxa зилeгeе пpогpaммiiji
бoлзopхoo yрiд дyрyгeбe.

Дзepзiнскиiн нeрeмзeтe, Трe-
гoopнo мaнyфaктyриiн пpидиiлb-
нe фaбpикa болбол yсeлдeр
плaнaа 10, 7 пpoц. дyрyгeбe.
Eнe yдeр тkaцкa фaбpикa бoл-

бол плaнaа 10 4, 91 пpoц. дyрy-
гeбe.
(TASS).

Лeнингpaд, дeкaбpиiн 11. Килpoвскe зaвooдoй oлoмiлaн-
нaй кoллeктив болбол зилeгeе
пpогpaммiiji aмзaлтaтaй дyрy-
гeбe. Пpогpaммaа 7 ceex-
нyд дyрyгe. Нeгeдeхi мexa-
ницeскe ceex болбол плaнaхaа
yлy 60-65 тpaктopнyд—пpогpa-
нaсигyудiiji гaргaбa.
(TASS).

Ispaanidaxi vojeeenne baidalai шинзeлeл

Хyйлшiiн xojop нeдeлiиin
тopшo сoo Испaанидaxи фpoн-
тнyд дeрe гopтoлшoг
vojeeннe opepaцaнyд бo-
лoгyи. Мaтeeзнигyд бa
интeрвeнтyдeй, зyйн бa
ceнтpaлbнa фpoнтнyд дeрe
рeспyбликaнскa пoзицaнyд-
дiiji бoombodoxo гeхeн
хeдeлгeнyд, рeспyбликiн-
xидeр aмзaлтaтaй сoxигдo-
хoн бaйнa.

Фaштистнyд болбол, xopoo
бyсaлxaдaа мiрнe гooрo-
дyд, сeлeнiнyд, хyргyу-
линyд, гooспитaлbнyдiiji
xатyу зepлeгeр бoombodoxo
дoзo yргeлзeхeр бa фaштис-
сaмoлooдyд xаdаa, нaймaа
xудaлдaнaй пaрoxoдyдiiji
бoombododog бa пaссaжиp-
скe пooждeнyдiiji пyлиmoo-
дooр бyдaнa.

Нaциoнaлbнa oбopoонiiн
испaнскa министepствiiн yдeр
бyрiиin мeдeсeл болбол, фaштис-
сaвиaцииin дyлдaагyи зep-
лиг фaктyндiiji oлooр xa-
pyлдaг бaйнa.

Нoжaбpиiн 24-дe Бapсeлoн
болбол итaлo-гepмaнскa
aвиaцииin зyгхee 11 дaхизa
дoбтoлoгдoo. 48 xын aлyл-
хaн бa 134 xын шapxатaхaн
бaйнa.

Мaтeeзнигyд бa интeрвeн-
тнyдeй сaмoлooдyдaар,
xaмaгaлaлгaгyи aрaдзoнiiji

вaарвaрскa бoombodolгo
болбол мyнeе "eмxитe" xa-
pактep aббa. Oиpиin yдeр-
нyдтe, испaнскa мaтeeз-
нигyд болбол рeспyбликaн-
скa i пaниiн 137 гooрo-
дyд бa дeрeвнинyдeй рaа-
диoстaнцa болбол нeтepyд-
гeр бoombodoxoн гeзe
сeхe мeдeсeдeхeн бaйнa.
Фaштистнyд болбол өшeдiiн-
гeе бaндид бoдoлiiji бeжe-
лyлzexe exилe. Дeкaбpиiн
3-дa гepмaнскa 30 сaмo-
лooдyд Чивaа гooрoдiiji
(Bалeнсийн рaжooндo) бoomb-
бoдoo, тeндe зyун килo-
рaммiiн 120 xeгeг бoomb-
бoнyдiiji xажaн бaйнa;
дeкaбpиiн 4-дe итaлbжaнскa
26 сaмoлooдyд болбол Baлeнсийн
пooрт дeрe xojop
зyунбoombo xажaбa. Дeкaбp-
pиiн 5-дa Гepмaниiн 29
сaмoлooдyд Bалeнсийн
пpoвиncадaxи сeлeнiнyдiiji
дoбтoлхoн бaйнa; xэдeн aр-
бaад xын aлyлхaн бa xэдeн
зyугaад мiрнe aрaдзoнyд
шapxатaхaн бaйнa. Eнe yшap
болбол, aнглo-итaлbжaнскa
xeлсeнeй xысeндeе oрoхoнoй
xoинo бoлбo. Зyгeep eнe xeл-
сeнeй гoл yсoвeнe xаdаa,
испaнихaа интeрвeнтyдeй
зeбсeгтe xысiiji бyсaaxa
гeхeн бaйнa.

Улаан-Удiн мexaнизиpовaннa шлeй зaвooдoй xыдeлмeрiсeд
болбол yлeдбeрiнeгe пpогpaммiiji дyрyгeхиin тyлe тeмe-
сeнeд.

Зyрaг дeрe: Шл зyхeсe стaxaнoвeц Т. Д. Дaмбyуeв.
Нoжaбpиiнaа плaниiji 133,8 пpoц. дyрyгeхeн бaйнa.
Mиxailoвaй фoтo.

Уласхоорондлин авиамодеебне рекоорд

Мoсквaа, дeкaбpиiн 11. Toортoй глiдpoсaмoлooдoй мoдe-
дeлb болбол сeхe лiнeиeр 25
килoмeтp 542 мeтp нилдe.
Mынeдeр СССP-еi Ceнтpaлbнa
aepoклyбeй aвиaцooннo-
спopтивнo кoмiтcи болбол eдe
нилдeгeнyдiiji yлaсxoopoндiн
aвиaмoдeелbнe рeкooрд бoлгoн
бaтaлaа.

Мoсквaа, дeкaбpиiн 11. Toортoй глiдpoсaмoлooдoй мoдe-
дeлb болбол сeхe лiнeиeр 25
килoмeтp 542 мeтp нилдe.

Мынeдeр СССP-еи Ceнтpaлbнa
aepoклyбeй aвиaцooннo-
спopтивнo кoмiтcи болбол eдe
нилдeгeнyдiiji yлaсxoopoндiн
aвиaмoдeелbнe рeкooрд бoлгoн
бaтaлaа.

(TASS).

Гeбeшл, фaштистнyд бол-
бол сepегyдeдe бyсaaxa
aбaсaxaхaа бaйтaгaй, xарiн
испaнидaxи интeрвeнцiiji
yргeлзeлyлхeр бaйнa.

Испaниiн фpoнтнyдхaа
aрбaн миaнaн инвaлидyд-
дiiji eвaкyaцaлхaн бa eнe
eвaкyaцииin хyйлдe Фpaн-
кииin мeдeлдe 90 миaнaн
итaлbжaнскa сoлдaдyд бa
1300-хaа yлy vojeeннe сa-
мoлooдyд yлeхeн yшaрiiji,
интeрвeнтyдeй зeбсeгтe
xысeн Испaнихaа бyсaаг-
дaбa гeзe тoолoзo бoлxo
гy? Итaлb бa Гepмaни бол-
бол yдeр aлгaсaнгyи шинe
пoдкpeплeнiнyдiiji Фpaн-
кaдa eлбeгeдeг бaйхaнiн
мeдeтeй бaйхaдa, интeрвeн-
тyдeй зeбсeгтe xысeн бy-
сaагдaа гeзe тoолoзo бoлxo
гy?

Испaнb aгeнcтвиiн мe-
дeсeхeнeй жoхooр, фaштис-
тнyд болбол фpoнт дeрe
eлбeгeхiiji Mapoоккoдo 60
миaнaн сoлдaдyдiiji бeл-
eдxee жым xa. Билbбaooдo,
Mалaагиin пooртoдo, нoжaб-
pь сoo eлбeгeдeхeн гepмaн-
сaмoлooдyд vojeeннe кoрaблb-
нyд бa Итaлbжaнскa пaрo-
xooдyд болбол xэдeн зyу-
гaад тoгнo vojeeннe xe-
pгeсeлнyд, тaнкaнyд, бpo-

нeавтoмoбильнyд бa сa-
мoлooдyдiiji бyулгaбa.

Partiina azabaidal

„Buriaad-Mongol Komsomool“ gazeedei političeske alduu tuxai

(Gazeed unšagšiln temdegilel)

„Buriaad-Mongol Komsomool“ gazeedei redaakca xadaa aguu jixe Stalinska Konstituciiin batalagdahan aradbygediiln hain yder bolxo dekaabrilin 5-nai yder eorlingee gazeediiln uran zoxioolnuudaar šimexe zorilgo tabihan baigaa.

Ene noomerta C. D. Dambaajev gegšiln „Bajaraar busalnal“... geze šyleg garhan байна. Ene šyleg xadaa udxa šanar ba yge nairuulgiin талаар шyleg болзо садaxагыг хаа гадана, тон jixe političeske alduutai zyl myn болно. Tyryšingee zoxioolilji bišehen zaluu zoxioolilji hurgaxa, alduujin zaaza yge, xymyzyylxilin orondo, „B-M. Komsomool“ redaakca болбол ene političeske alduutai šyleglinn хөблөөд байхад, хамга хариу салгилн беједее дааза абхан боллолто.

Xaanta zasagaj yjedexi baldilji bišexede, ene šylegei aavtor iigeze bišene:

„Azalšan aradaim baldilji Xaan—šuurган butargaza baigaa hen...“

Exe oronoim araduud, Xeryyl, nanšaldaagaar xosorzo baigaa hen.“

Eneenilji xaxaxa, „šuurган“ gehen yglii carilizmiln zšee болгоhon, carilizmiln „Exe oromni“ geze тоолоhon, urдан азалšan арад „Xeryyl, nanšaldaagaar xosorzo“ байхан болно.

Halxi šuurgiilji carilizmiln zšee болгозо болхогой, xarin revoliyiciln zšee болгохо хөгөтөй багaa. Zšeelexede, aguu jixe proletariska uranzoxioolšo M. Goorьki болбол „Byreveest-nig tuxai duun“ soogoo halxi šuurgiilji revoliyiciln zšee болгон bišeheniln bygedede medeeze biše aal?

Carilizmiln baixada azalšan arad болбол exe oron ygei байханин баһал eli medeeze байна.

„Caarska Rossii болбол araduudai tyrme baigaa. Caarska Rossiiin orod biše olontotoo naroodnostnuudai болбол tonsji xegegynnyd baldag ba sag yrgelze eldebeer dorumzoluulza, bahamzaluulza baldag hen. Caarska pravilistvo болбол naciонаална ooblastnuudai yndehen naroodnostnuudilji doodo raasa болгон xaxaxilji

orod aradzonilji hurgadag, tere yndehen naroodnostnuudilji „busatyrelted“ geze ofiцaална nereledeg, tedenerte соо yzexe ba duragyigeer xandaxa jabadalilji xymyzyyldeg baigaa. Caarska pravilistvo болбол naciонаална roozнь, nege aradlinь nygeodedee травил хөгөйлж, jеврейске pogroomuudilji, Zakavkazida tataaro-armiaанска xiudalдаa organizovaalxa jabadalilji soznateлснаар yxden jabuulza baigaa“ („BK(b)P-in istooriin xurlaangli kyyrshеe“).

Ene polozeenilji „B-M. Komsomool“ redaakciin xydelmerilegged ba terehei redaaktor oilgodoggyi gy, ali oilgolxili xysedeggyi байна. Tiime deereheens, „araduudai tyrme“ байхан caarska Rossii „exe oron“ болгон „дуулаза“, гын jixe političeske alduu xehen байна.

Baha „araduud xeryyl, nanšaldaagaar xosorzo baigaa hen“ geze bydyiligeer, ušariljin oilgongyigeer bišehen байна.

„Adar soloo olhon Buriaad azalšan

Myyzeke limbiin abiaagaar myngeteze baina!—gehen ene mynnydei ton udxagyl, ton bydyiligilji xelehenelš xeregyl, zyndee eli xaragdaa байна.

Myn ene noomerto S. Nimbuujeval „Omog bajaraa xyrgeheb...“ geze šyleg dotor ilme mynnyd байна.

„Halxan orondoo zargaltaib, Hanaa uxaandaa bajartaib“. Eneenilji šinxexede, ynexөөрөө байрлаа биše, xarin „hanaa uxaandaa“ байрлахан gy, ali байрлахан šingi болhon udxatai байна.

„Klaass-angi“, „tug-znaami“ gexexelen nege yglii olon ondoogoor xelehen ba yge nairuulga муутагаар, alduutaгаар bišehen olon ušanuud tuxai ende bišegdebegyl.

Komsomooloi Obkoom болбол eorlingee gazeedei redaakciin gansaxan političeske alduutai šyleg хөблөөх тухай биše (eneen tuxai tus, aar xelsexe suxala), xarin ene gazeedeinga xydelmerilji haizaruulxa, ynexөөрөө граамотна gazeed gargaza байха тухай асуудалilji дарил tyргенөөр ба серьjoonoor xelsexe johotoi sag tulaza jireel!

B. Abidin.

Dutuunuudaa jabuud zahaxa

Selenge. Zargalantlin somonol Teelbmanei neremsete kolxoozi dergedexi partiina exin organizaaca (partoorgans nyx. Danzaanov) болбол 1938 он соо 13 erxim xynydyilji partiin zergede абхан, 3 kandidaadudilji bodoto gleende oruulhan, myn 3 xynydyilji kandidaadta ba 7 xynilji sočyyvsteješede абхан байна. Yšee 7 xyn beledxeze байнад.

Kolxoozniguudai dunda 13 aglaatornuud xydelmerileze, ulaxoorondiln ba SSSR dotorxi azabaidaltai tanilsuulza baldag. Baha, kommunistuudiln bygede eldeb gazeedydilji zaxidag ba unšadag байнад.

Myn, tus kolxoozoi dergedexi komsomoolsko organizaaca (komsoorgons nyx. Nimaajev) болбол partiina biše залуушууд

dai dunda političeske xymyzelgiin xydelmeri yrgenөөр jabuulhan deereheens, komsomoolsko organizaacans uргалтатал байна. Xamta 13 komsoomoolscuudtai байхан аад, myne 36 komsomoolscuudtai болонхой.

Tigebeš, dutuu dunda zyl-nyyd ene exin partiina organizaaciln xydelmeride bil. Jybgexede, BK(b)P-in istoori yze xryzoogons (propagandist nyx. Xilьtyxyenov) болбол 3 harlin toršo соо ogto xydelmerileegyi šaxuu байхан байна. Mynөө партин zergede хая ороһон залуу коммунистуудilji CK-ai тогтоол и yндеһөөр, Marksis-Leeninske теорlor zebseglexe—ilme zorilgo табигдана.

Z.

17 šine kaadranuud garaxanь

Buriaad-Mongoloi kommunist xydeē azalai hurguulida gurban zylšoo huraxa zuuraa, političeske ba jьrenxišilji erdeme. талаар suxala znaanilji abza garaxanь. Ene hurguulida huraxa ahan znaanijaa praktičeske xydelmerideere bejelyylxe—ene xadaa egee tyryšun xyndete ujalga болно.

Gadana, ede dyyrgeze garaxajaa baigaa stydeentnerel 15-nann xadaa kommunist xydeē azalai hurguuliln dergedexi partiina komitedoor partiiin gleende ba kandidaadta abtahan байна.

D. Rinčinoo.

Nojaabrь hara соо Uлаан-Үдeдe рeспyбликанска jaarmag болhon байна. ZURAG DEERE: Kolxoozniguud болбол jaarmag deere produktnuudilji худалдаа байна.

Mixailovoi foto.

UNŠAGŠADAI BIŠEGYVD

ERID XUBILALTA XERE JTEI

Dyrbedegeeš šildxeli kvaartal exilheer 2 hara ylyyitel боллоо. Ene kvaartalai hyylšiln šildxeli hara—dekaabrilin tengiln болхон, teed, finaansiln kampaaniln dyyrgetelē xadaa tonšil xozomdonxoi байна. Narkomfiln ba aimaguudai finaansiln tabaguud болбол aradai azaxilji finansilrovalxa, negen suxala baazans болхо finaansiln kampaaniln plaanilji болzor соонь dyyrgehiln tyлөө серьjoonno хөмөөе абаагы байханин тодоор el рene. Jybgexede, arban xonogoi toršo соо gy, ali nojabrilin 20-hoo dekaabrilin 1-xyrter finaansiln myngenei orolto xadaa mii 3 proceent nemehen байха jьm.

Time pozoono удаан теempe болбол finaansiln kampaanideere ton trevoozno baldal bil болгон. Zšeelexede, dekaabrilin 1-nai medeegeer myn kampaaniln dyyrgetelē xadaa aral geze 53,6 roc., болгогдоо. Eneen soohoo: naloog tyleberi—60,6 proc., okladnoi straxovaaniln orolto—55,8 roc., urhalamfiln

myngenei orolto—61,8 proc. sberkassuudta, vklaad orolto—43,3 proc., gosdooxodoi orolto—60,5 proc. g.m.dyyrgeghen байна.

Zarim aimaguudai finaansiln tahaguud болбол finaansiln kampaaniln dyyrgetilji xyseд xangaxiln tula, anxaralaa серьjoonoor табидагыг deerehee, byrishi pozoonoor xozomdon d. llangajaa, Zedlin, Xlaagtiln, Xorilin, Bargaanal, M. Šiberei aimaguud болбол egeel xolno širegdenxelynyd байна. Time tula, Narkomfiln ba aimaguudai finaansiln tahaguud болбол finaansiln kampaanideere toxiooldohon trevoozno baldalilji ene sagaa yndehөөрөө usadxaalн tulada bodoto хөмөөе abxa ujalgal боллоо. Timehee, byxli xysejee zybeer emxidxe, erite kontroolloo šangadxaaxa, finaansiln kampaanida haad tybeg хөгсөдөтөй шагаар темесехе g.m.xemzeenyydilji abza, finaansiln kampaanideere erid xubilalta xexe sag tulaa.

C. DOR.

Tahaldulxiin ајуулда xyrgebe

Xydelmeriшed ba unaaga xyšilji plaanai johoor gargaxa jabadal xadaa modobedexel kampaanilji sag болzor соонь gylsedexee xeregilji xyseд šildxexe байна. Time байшлji, зарим kolxoozuud ene xydelmeride xydelmeriшed ba morinot xyšilji plaanai johoor gargadaggyi, gyrenei političeske udxašanartai modobedexel kampaanilji xoišo tataxin gy, ali tahaldulxiin ајуулда xyrgeze baldag байна.

Zšeelexede, Xorilin aimagai, Doodo-Xudana somonol Jezoo-voi neremzete kolxooz (tyryšlegšen, nyx. Batuujev) болбол lee-promxooztoi баталхан дооговорoi johoor 16 xydelmeriшed ba 18 mori terge modobedexel xydelmeride gargaxa johotoi aad, myneeder xyrtel ede xydelmeriшed ba moridoo gar-

gaagyi байна.

Myn somonol Moolotovoi neremzete kolxooz (tyryšlegšen, nyx. Cevaanov) болбол modobedexel xydelmeride 8 xydelmeriшed ba 16 moridilji gargaxa байханболбошji, edena myneе xyrtel gargagdaagyl.

Ede byxli ušar šaltagaanaah, deereei xojor kolxoozuud xadaa 1938 onoi 4-dexi kvaartalai modobedexel kampaanilji sag болzor соонь gylsedexegyl ајуулда xyrgeze байна.

Tiimeде, partiina ba sovede organizaacanuudai zyghee modobedexel kampaanilji zaagdahan sag болzor соонь gylsedexee талаар kolxoozuudтаа оператив хьтөлбөй yгexen myneederel suxalin suxala zorilgo боллоо.

E. Xoduunski

Šcetovoodstviin xydelmerinydilji haizaruulxa

„Kolxoozuudai doxoodai buruugaar xubaagdadaг байхан тухай“ SSSR-ei Sovnarkoomoi ба BK(b) Partiin Centralна Komiteedei тогтоол болбол kolxoozuudai doxoodilji xubaagiln byxli processyydei zakoon myn. Gebeš, Xurtagai somonol, Moolotovoi neremzete kolxooz болбол ene тогтоолои хөдлө todo elieer хөгөдөхөн байбаšji haан, yngerege zšeegeе dutuu dundanudilji usadxaagyl, doxood xubaarida ton xaiša xere-

geer xandaza байна.

Sentiaabrь harahaa myneе xyrtel, kolxoozniguudai azalta yderynyd tedenei bisovoi šood-to ba kolxoozniguudai azalta knilgede оруулгадагыг байна. Gadana, kolxoozniguudai агаан са ygelze тухай доторхой jамаршji yceд байхагыг.

Mynөө kolxoozniguudans xediš azalta yderteigee ба xediš abalgatai, yritei байханаа medexegyi байна.

B. Z. ŠOJOONOV.

Saha тогтоолго—ган gasuurtai temeselei xysen tyges арга

Manai Buriaad-Mongol Resyblike болбол SSSR-ei šilg borooгoor elbeg biše raloonuudai negen болно.

Manai respyyblikin, šilg borooгoor elbeg geze тоологдоо raloonuudai (Kabaанskiin, Bičyyrei ба Jaruuniln) saha boroon xadaa byxeli zil соо 40,0 milimeetrhee deese orodoggyi байна. Zarim zilnyyyde saha, boroon nelieed jixeer orodog. Zygeer Selengin, Zedlin, Xorilin, Zagarain, Uлаан-Үдин g.m. raloonuudта зарим zilnyyyde saha boroon xadaa 150 milimeetrhešji doošo orodog jьm.

Oroohoto kьlьtyrnyyyde dunda zergiln urгasa xuriaaxiln tula, zil соо 300-350 milimeetrhee dooš biše xura boroon xeregtei байха.

Gexetei xamta, orohon xura, boroon ba sahan xadaa газarta byrin šingedeggyi, xarin pooli deerehee halxinda, zalga jaama oruu ylieegdeseged ba зарима нь uural болсодог байна. Eneenhee gadana, ган gasuurtai temesexiln tula, манай ende boroon xadaa jixenxidee zunai xaxadhaa xoišodoxi yjede orodog geze xaraadaa abxa xeretel.

Time deerehee, ynder urгasa xurlaadag болхилн tula, газарал šilg notilji ба xura borooji xyseд xereglexiln zorilgoor, agroteхničeske хөмөөе jabuulganuudai byxli koompleksilji jabuulxa suxala.

Saha тогтоолго болбол газарилji šilg notioor elbeg болгохилн ба ган gansuurtai temese-

V. MAMIILOV

BMASR-ei Narkomzeemei agronom

xiln agroteхničeske хөмөөе jabuulganuudai negen suxala argans myn boldog. Olon oopeduudai yndehөөр, saha тогтоолгилji sag болzor соонь ба zybeer jabuulxada, газарал šilgei 40-60 milimeetriinь sugluulza болзо байна.

SSSR-ei Aradai Komissarnaal Soveed ба BK(b) P-in Centralна Komitede болбол „SSSR-ei zyyn- urduurxi гандуу raloonuudта бөхi urгasa xangaxiln хөмөөе nyd tuxai“ тогтоол соогoo ган gasuurtai temesexede saha тогтоолго xadaa тон jixe udxašanartai geze тоолон.

Yngerege zilde Xlaagtiln aimagai „Kombain“ kolxooz болбол saha тогтоолгилji jabuulhанагаа ашаар, ziliin urгasa-haa gektaar byriin 4 ceentner ylyy jaarica, 2, 4 ceentner ovioos g.m. абхан байна. Iimenyyd zšeeenyyd olon bil.

Saha тогтоолго jьyndee тухайтай?

Gazar xadaa зузаан саһаар хушаатай байхад, jixeer xyredeggyi ба хабарань тere sahan xadaa negen doro xallaza газarta byri šingedeg jьm. Саһаар хушагдаагыг ба halxinai ylieedeg газarta saha тогтоолгилji jabuulaaгыг haа, ybel orohon sahan ба namarai boroon болбол byrin uural болзо болхо.

Ybele sahan xadaa urгamal-

nuudilji xabar erte šligeer xangaxahaa gadana, xabарai yjede boroonoi orooгyи haань, urгamalnuudilji myn šilg notioor xangadag байна.

Saha тогтоолгилн xojordoxi туһань xadaa тere болбол газarta ybelzedeg urгamalnuudilji (ozimoi roozь, ба olon zilei ногоонуудilji) xyldexee xegylн арга myн.

Timehee, saha тогтоолгилн гол zorilgonuud ilme байна: negende, tere xadaa газарилji šilg notioor bajazuulдаг, pooli deerehee sahilji xilьxylydeggyi, xojorto, ybelzedeg urгamalnuudilji xyldexeedeggyi; gurbada, зузаан sahan xadaa xabarai етерe дулаархадa xyseд xallaza yrideggyl, ilmeheens ozimoi тарилгилн ploosca-dь deere mylhen xyredeggyl байна.

Saha тогтоолгилн ilme jixe udxašanartai байбаšji haань, манай respyyblikin газartariaalan-gai oorganuud ба kolxoozuud болбол eneenilji xeregeedeggyi байна. Yngerege zilde saha тогтоолгилн plaan манай respyyblike дотор mil 61,9 proceent dyyrgegedee hen.

Eneentei xamta, saha тогтоолгилн šanarans xadaa тон xangaltay bilдэг. Zarim kolxoozuud болбол saha тогтоолгодоо formaalnaар xandadag байна.

Saha тогтоолгилн хөмөөе nydilji етерehe, sahanai orooгyи байхад jabuulxa xeregtei jьm. Egeel tyryн, namarai тарiaанai ба olon zilei urгamalnuudai massilv deere ба yrehenei ucaas-

тогууд deere saha тогтоолгилji xexe.

Saha тогтоолгилн arganuud olon. Timehee, aimag aimaguudai ysluovido jamarans ашагайb, tere аргаар saha тогтоолгилji jabuulxa.

Manai ysluovido saha тогтоолгилн гол arganuudai negen xadaa xaaltanuudilji pooli deere tabilga болно. Modonoi mate-riaalilji ба аар xereglexiln tula, xaaltanuudilji ганса xabtagaаr (doskaagaar) xexe biše, xarin hurgaag, myšer burgaaha, xoloho, soloomo g.m. xeze болхо. Ilme xaaltanuudilji гол halxindans xyndeleşen, zurilgaad polasaagaar tabilga. Tyryšiln polosaaj gazar deerens 20 santimeetr zaital-aar tabilga. Xaaltanuudai ynderens 1 meetr, ygeniln 2 meetr байха.

Modoor elbeg ба bal, xaaltanuudilji xabtagaаr хөдөдө болхо. Ene xadaa zabhar nyxe jixetei байха johoto.

Xabtagaаr хөхөн xaaltanuud болбол burgaahaар хөхөн xaaltahaa byxe, timehee ene xadaa удаан болзрто хөрегледег байна.

Pooli deereе xaaltanuudilji tabilxadaa, гол halxilji xyndelen, xoorondons 2-3 meetr zabhartaiгаар tabilga. Xaaltanuudai riadiji xoorondons 20 meetr zabhartaiгаар tabilga. Ozimoi тарilга deere sahiljinь tegšeer тогтоохилн tula, xaaltanuudaa harsagaar xexe ба tereеe doibodlozo tabilga johotoi.

Paar ба ziaabь deere tabilxa xaaltanuudilji niagtaar xe-xe johotoi, ende sahan tegšee bišeer тогтодог, timehee ene xadaa sahanai xallaxada gar-

han hairam uha баристай байха. Tigeed ene xaaltanuudaa, sahanai haisa тогтоһон xoino ондоо šine газarta абааšаза tabilga.

Myn, saha xaxalxa (gurban ygolnigoor) saha тогтоозо болно. Saha xaxalxada, xaxalagdahanai huuriaar sahan vaalnuud тогтодог, ene xadaa xatuu xyr болзо, saha xaadag, gebeš, манай ysluovido ene арга jixe найдтай biše. Iigeze saha тогтооходoo, massilv, gynzegli sahat gazarta, дулаан, saha orozo байха yjede, bambagar sahilji myн гол halxindans xyndelen, gy ali godirulan, xoorondons 6-10 meetr zabhartaiгаар, tyryšiln xilьjee 12-15 santimeetr gynzegileer brozdaa tataxa. Ilme johoor saha тогтоолгилji ozimoi roozь ба olon zilei ybehen deere oroidoos jabuulza болхогой, gansal paar deere ба ziaabь deere тогтоохо johotoi.

Myn deere загдahan, saha тогтоолгилн arganuudhaа ондоо olon janziin arganuud bil. (Vaalliguud, obooxonuud, sahan kirligse xexe ба gešyyheer elbeg burgaahanuudilji yrgelze xajaxa g.m.).

Sahanai 10 santimeetr orohon xoino, дулаахан байхад, halxinda xildexegyl xatuу саһаар vaaliguud ба obooxonuudilji, tyryylen 30-50 santimeetr ynderөөр oboolood, tereеe tere ybeldeē hubaruulza nemeneheer 1 meetr болтор obool-xodo болхо. Ede vaaliguudaa xoorondons 10-20 meetr zabhartaiгаар gy, ali беје bejee

xyndelen garxaar tabilga. Myn plaatiina ба kрpisiлji xatuу саһаар хөреге хөдө, tereеe pooli deereе doibodtuulza табизархихо johotoi.

Soloomo oboolooza saha тогтоозо болхогой ene xadaa poolilji бurtag ybeheer бузарадд байна.

Teed, манай respyyblike доторхи olon aimaguud xadaa saha тогтоолгилн xydelmerilji myneе болтор exileedyi, ene xadaa saha тогтоолгилн šanarilji мууд xaxahaa gadana, gyrenei plaanilji dyyrgetelde jixe haad болно.

SSSR-ei Sovnarkoomoi ба partiin CK-ei, deere xaagdahan тогтоол xadaa ган gasuurtai temesexe jabadalai bojevot prog-raamma myн, timehee AZO MTS-ууд, sovхоozuud ба kolxoozuud болбол saha тогтоол jabadalda ene дарил орохо болливой бригадаа byxende дагабары yгexе johotoi.

AZO-гоi, MTS-ин ба kolxoozuudai xytelberilegged xadaa saha тогтоолгилji тоогyи, yngerege zšeegeе alduunuudilji dabitaa байна. Tijn, saha тогтоолгилji болzor соонь, erim šanaralгаар yngerege ysluol kolxoozuudта bil, gansal AZO-гоi, MTS-ин ба kolxoozuudai xytelberilgeдeи zyghee xytelberl ба xydelmeriln em-xidxel хөрегтеi.

Redaktorilji tyr orologšo D. CEREMPILOON.